

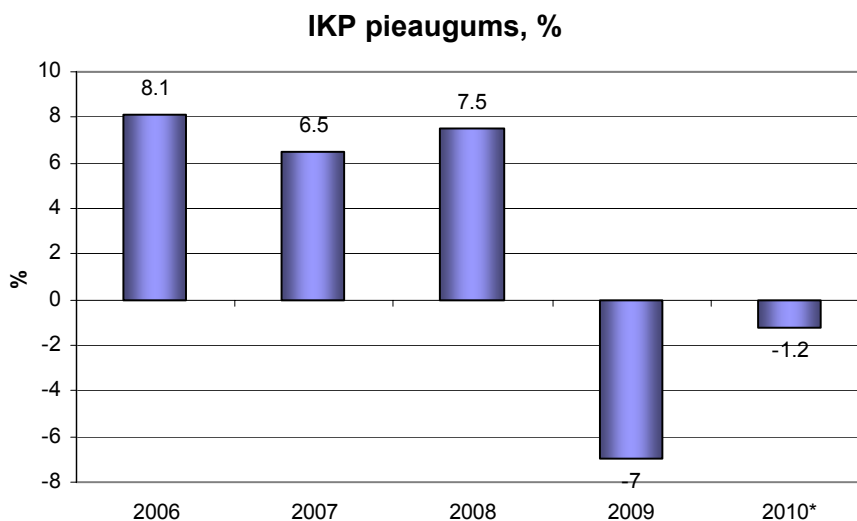
Ekonomika

Rumānijas ekonomika uzplauka pēc komunistiskā režīma krišanas 1989. gadā, kad tika īstenotas vairākas reformas, tostarp valsts uzņēmumu privatizācija. Arī iestāšanās Eiropas Savienībā 2007. gadā veicināja straujāku ekonomisko izaugsmi. Eirozonai plānots pievienoties 2014. gadā.

Līdz 2009. gadam Rumānijas IKP pieaugums trīs reizes pārsniedza ES vidējo rādītāju. 2008. gadā IKP pieaugums bija 8,4%, ko veicināja vietējais patēriņš un investīcijas.

Tāpat kā citas valstis arī Rumāniju smagi skāra globālā finanšu krīze, un IKP 2009. gadā samazinājās par 7%. Valdība īstenoja taupības pasākumus un aizņēmas finanšu līdzekļus no starptautiskajiem aizdevējiem.

Ekonomiskā lejupslīde paredzama vēl 2010. gadā - -1,2%. Tautsaimniecības stāvokļa uzlabošanas plāno 2011. gadā, kad IKP varētu pieaugt par 1,5-2,8%.

Avots: Romania National Institute of Statistics - <http://www.insse.ro>

Saskaņā ar Starptautiskā Valūtas fonda aplēsēm pēc IKP (PPP) rādītāja 2010. gadā Rumānija ar 252 miljardiem USD ierindojas 47. vietā, bet pēc IKP uz 1 iedzīvotāju ar 11 766 USD 70. vietā no 182 valstīm.

2008. gada vidējā inflācija sasniedza 7,8%, ko veicināja vietējais patēriņš, algu un maksas par enerģiju pieaugums. 2009. gadā šis rādītājs samazinājās līdz 5,6%. 2010. gadā Rumānijas centrālās bankas prognozētais inflācijas līmenis ir 3,5%.

2009. gadā vidējā neto alga bija 1381 RON (453 USD). Plāno, ka tā varētu pieaugt 2013. gadā līdz 1819 RON (570 USD). Rumānijā ir vienas no zemākajām algām ES.

Rumānijas galvaspilsēta Bukareste ir nozīmīgs finanšu un rūpniecības centrs Austrumeiropā. Tās IKP uz 1 iedzīvotāju ir augstākais starp Rumānijas reģioniem.

Rumānijai ir labs ekonomiskais potenciāls: auglīga lauksaimniecības zeme un dažādi enerģijas resursi (ogles, nafta, dabas gāze, ūdens, vējš un kodolenerģija). Rumānijā iegūst naftu, bet tās apjomi ir mazāki par valstī nepieciešamo. Čaušesku režīma laikā Rumānija bija Eiropā lielākais naftas ražotājs, tādēļ naftas rezerves ir būtiski samazinājušās. Tagad Rumānija ir atkarīga no Krievijas naftas un gāzes.

Nozīmīgākie dabas resursi ir ogles, dzelzsrūda, varš, hroms, urāns, antimons, dzīvsudrabs, zelts, barīts, borāti, stroncijs, smirgelis, laukšpats, kaļķakmens, magnēzīts, marmors, perlīts, pumeks, pīrīts, māls, aramzeme un hidroenergoresursi. Savukārt kalnainie apvidi un Melnās jūras piekraste sekmē tūrisma attīstību.

Lauksaimniecībā nodarbināti aptuveni 35,8% no iedzīvotājiem un IKP tā veido 8,8%. Galvenie lauksaimniecības produkti ir kvieši, kukurūza, mieži, cukurbietes, saulespuķu sēklas, kartupeļi, vīnogas. Nodarbojas ar aitkopību, cūkkopību, vistkopību, kā arī ar piena lopkopību.

Zvejniecība ir galvenais ienākumu avots Rumānijas austrumdaļas un Melnās jūras piekrastes iedzīvotājiem. Tomēr to skaits sarūk nozvejas samazināšanās dēļ, kam par iemeslu ir ES pieņemtās nozvejas kvotas.

Galvenās rūpniecības nozares ir autobūve, petroķīmisko izstrādājumu ražošana, cementa ražošana un celtniecība, lidmašīnu būvniecība, tekstilrūpniecība, pārtikas rūpniecība, ieguves rūpniecība, patēriņa preču ražošana un tūrisms.

Rūpniecības un celtniecības īpatsvars Rumānijas 2009. gada IKP ir 42,5%. Abās nozarēs nodarbināti 33,7% no darbspējīgiem iedzīvotājiem.

Rumānija ir vadošā starp kaimiņvalstīm IT un transportlīdzekļu ražošanā. Autobūvē Rumānija ieņem 12. vietu Eiropā. Transporta līdzekļu ražotāji *Dacia*, *Daewoo*, *Roman Braşov*, *Igero bus* piedāvā plaša

sortimenta automobiļus, cita starpā, sacīkšu mašīnas, autobusus, kravas automašīnas u.c.

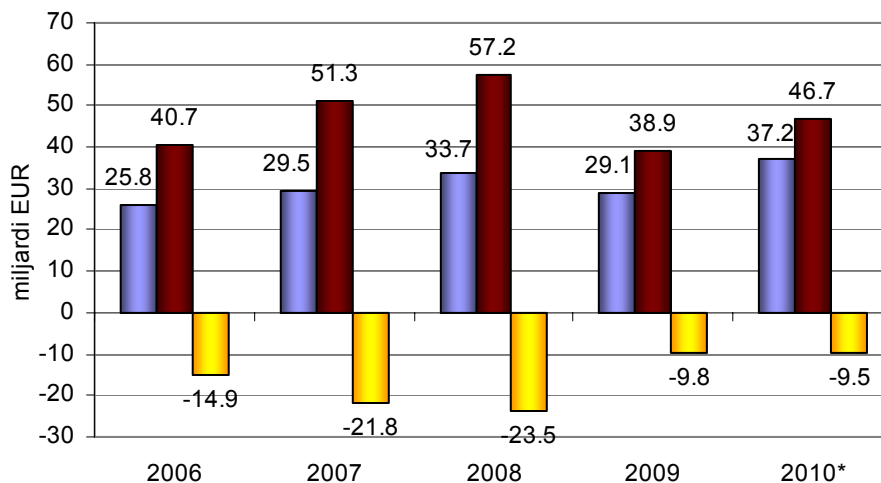
Pakalpojumu sektors 2009. gada IKP veido 48,7%, tajā nodarbināti 30,5% darbības vecuma iedzīvotāju, no tiem visvairāk tirdzniecībā.

Automaģistrāļu kopgarums 2009. gadā sasniedza vien 280 km. Plānots uzbūvēt no jauna 1000 km autostrādes, lielāku daļu no tā veido Transilvānijas automaģistrāle, kas pašreiz ir lielākais ceļu būves projekts Eiropā.

Ārējā tirdzniecība

Rumānijas preču eksporta vērtība 2010. gadā sasniedza 37,2 miljardus EUR, kas pieauga par 28% salīdzinājumā ar 2009. gadu, bet imports palielinājās par 20% un sasniedza 46,7 miljardus EUR.

Preču eksporta – importa dinamika (miljardi EUR)

Avots: Romania National Institute of Statistics - <http://www.insse.ro>

Rumānija pārsvarā eksportē uz Vāciju (18,8% no preču eksports 2009. gadā), Itāliju 15,3%, Franciju 8,2%, Turciju 5%, Ungāriju 4,3% un Bulgāriju 3,8%. 74% veido eksports uz ES valstīm.

Savukārt ievēd visvairāk preču no Vācijas (17,3% no preču importa 2009. gadā), Itālijas 11,7%, Ungārijas 8,4%, Francijas 6,2%, Ķīnas 4,9% un Austrijas 4,8%.

2009. gadā Rumānijas galvenās eksporta preces bija iekārtas un mašīnas, elektrotehnika (26% no kopējā preču eksporta), transportlīdzekļi (17%), metāla izstrādājumi (10%) un tekstilpreces (10%).

Rumānija galvenokārt importē iekārtas un mašīnas, elektrotehniku (27% no eksporta 2009. gadā), ķīmiskos produktus (11%), minerālos produktus (10%), metālizstrādājumus (10%), transportlīdzekļus (7%) un tekstilpreces (7%).

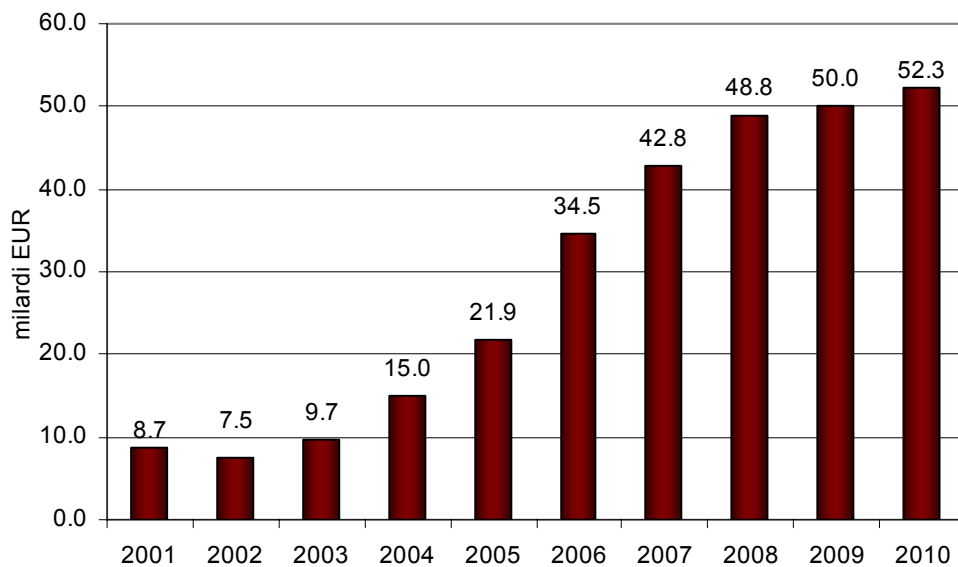
Investīcijas

Uzkrātās ārvalstu tiešās investīcijas Rumānijā 2010. gada beigās sasniedza 52,3 miljardus EUR (+5% salīdzinājumā ar 2009. gada beigām), bet Rumānijas uzkrātās tiešās investīcijas ārvalstīs – 1,1 miljardus EUR (+13%).

Pēc 2009. gada ĀTI analīzes lielākās ārvalstu tiešās investīcijas uzkrātās Rumānijas apstrādes rūpniecībā (31,1% no kopējā apjoma), īpaši naftas pārstrādē, ķīmijas, gumijas un plastmasas ražošanā, metalurģijā, transportlīdzekļu ražošanā, pārtikas rūpniecībā un cementa, stikla un keramikas ražošanā, kā arī finanšu starpniecībā (19%), celtniecībā un darījumos ar nekustamiem īpašumiem (12,9%), tirdzniecībā (12,3%). 63,4% no visām investīcijām ieguldītas uzņēmumos Bukarestē.

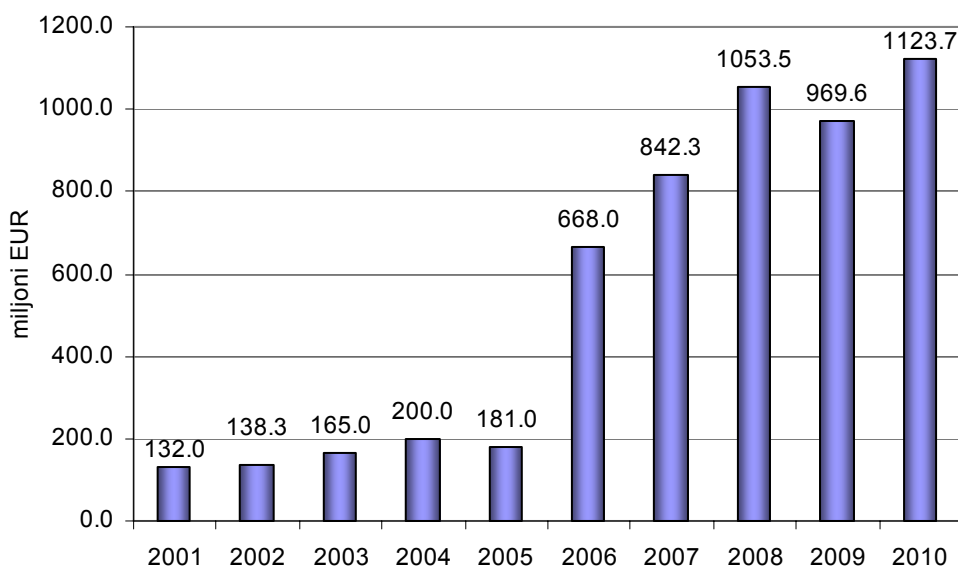
Lielākās investētājvalstis ir Nīderlande (21,8% no kopējām uzkrātajām ĀTI Rumānijā), Austrija (18,1%), Vācija (13,4%), Francija (8,5%), Grieķija (6,6%), Itālija (5,1%), Kipra (4,7%) un Šveice (4,2%).

Uzkrātās ārvalstu tiešās investīcijas Rumānijā (miljardi EUR)

Avots: Romania National Bank - <http://www.bnro.ro/>

Rumānijas uzkrātās ārvalstu tiešās investīcijas ārvalstīs (miljoni EUR)

Avots: Romania National Bank - <http://www.bnro.ro/>